

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА – 1931“

село Черкаски, община Вършец, област Монтана

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА - 1931”, С. ЧЕРКАСКИ, ЗА 2022 ГОДИНА

Март 2023 г., село Черкаски

Уважаеми читалищни членове и приятели,

Народните читалища са първите и най-старите организирани структури на Гражданското общество в България. Те са уникални по своята граждански доброволни обединения, появили се далеч преди всички познати днес неправителствени организации, заемащи особено място в нашата история и имащи съществена роля за утвърждаване ценностите на гражданското общество у нас.

През 2022 година, дейността на народно читалище „Просвета - 1931” премина под знака на продължаващи кризи - политически, икономически и социални. Въпреки предизвикателства, пред които бяхме изправени, отчитаме добри резултати поради подкрепата на читалищното Настоятелство, Община Вършец и съвместната ни работа и усилията по изпълнение на годишната ни програма.

За Народно читалище „Просвета - 1931”, периода от 01.01.2022 до 31.12.2022 г., бе период на предизвикателства – да успеем да задържим постигнатото през годините и да развием нови дейности.

1. Актуално състояние на читалище „Просвета – 1931“

Народно читалище „Просвета-1931”, с. Черкаски, е доброволна самоуправляваща се културно-просветна организация с нестопанска цел, която изпълнява и държавни културно-просветни задачи в областта на културата, социалната сфера и образованието и е регистрирана съгласно разпоредбите на Закона за народните читалища и в съответствие с разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. То е изградено на принципите на демократизма, доброволността и автономията и осъществява дейността си в обществена полза.

Съгласно Закона за народните читалища и в съответствие с разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел при Окръжен съд - Монтана с Решение № 316 от 24.06.1999 г. по фирмено дело № 316/1999 г., на Окръжен съд – Монтана, партиден № 15, рег. 5, том 11, стр. 141. В съответствие с изискванията на закона, читалището е вписано в Търговския регистър и регистъра за юридическите лица с нестопанска цел при

Агенцията по вписванията с ЕИК 000313066. Последното вписване е от 13.09.2021 г., въз основа на решения на общото събрание на читалището, на което бяха избрани ново настоятелство, проверителна комисия и председател. Народно читалище „Просвета-1931“ се представлява от председателя Теодора Костадинова Александрова.

Съгласно Закона за народните читалища, Народно читалище „Просвета-1931“ е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под 2696 от 30.04.2009 г.

По официални данни на ГРАО (https://www.grao.bg/tna/t41nm-15-12-2022_2.txt), към 15.12.2022 г. в село Черкаски с постоянен адрес са регистрирани 149 лица (при 158 към 15.12.2021 г.), с настоящ адрес са регистрирани 179 лица (при 189 към 15.12.2021 г.), а с постоянен и настоящ адрес в същото населено място са регистрирани 126 лица (при 135 към 15.12.2021 г.).

От горните данни е видно, че населението на село Черкаски намалява.

Съгласно списъците на читалището, членове на народно читалище „Просвета - 1931“ са 85 читалищни члена.

Според решенията на последното общо събрание на читалището, ръководството на народно читалище „Просвета – 1931“ се състои от Настоятелство от 3 (три) члена – Теодора Костадинова Александрова, Мария Свилкова Мицова и Надка Куманова Петрова, и Проверителна комисия от 3 (три) члена – Цеца Атанасова Тодорова, Митра Илиева Младенова и Цвета Димитрова Павлова.

2. Основни задачи

Онова, което нашите членове очакваха от нас и основни задачи пред читалище „Просвета – 1931“ за 2022 г., бяха:

- Да опазва културно-историческото наследство и националните традиции;
- Да спомага изграждането и поддържането на ценностната система у населението;
- Да поддържа и обогатява материалната база;

- Да разработва и реализира инициативи за общностно и местно развитие, и финансиране на читалищната дейност;
- Да предлага условия за занимания на деца и ученици в учебни и творчески дейности;
- Да обединява и приобщава хора в активна възраст за един по-активен социален живот;
- Да инициира прояви, които вълнуват и провокират гражданите е оправдана точка във всяко начинание.
- Да поддържа активно сътрудничество между читалищата на територията на общината и страната.

3. Дейности

Дейността на Народно читалище „Просвета - 1931“ с. Черкаски през 2022 г. се проявяваше в следните направления:

- Краеведска дейност (проучване, документиране и пресъздаване на обичаи и обреди, документиране на песенен и словесен фолклор);
- Пресъздаване на народни обичаи;
- Любителско творчество и самодейност – организирани са:
  - Фолклорна певческа група от 11 човека и
  - Група за обичай.
  - Културна дейност:

През 2022 г. бяха организирани чествания на празници от националния и местния календар:

1. Трифон Зарезан - 14.02.2022г традиционно зарязване на лозята в селото и празничен обяд в салона на читалището;
2. Баба Марта – на всички членове на читалището закачени мартеници на домовете им за здраве и берекет; на жените от певческата група подарени мартенски пана;

3. Честване на Националния празник 3 март и 144 години от Освобождението на България от османско владичество – поднасяне на венец и цветя през паметника на княз Владимир Александрович Черкаски;
4. Празничен концерт с участието на НЧ "ПРОБУДА-1934 ЗАНОЖЕНЕ" и НЧ "ПРОСВЕТА 1935 с..СПАНЧЕВЦИ", както и празнична почерпка по случай деня на самодееца – 05.03.2022 г.;
5. Честване на 8-ми март с жените от читалището- цветя и празничен обяд;
6. Лазаров ден - 16.04.2022 г. – млади момичета в народни носии лазаруваха в селото и пяха песни във всеки дом;
7. Еньовден – 24.06.2022 г. В ранни зори бяхме по росните поляни с дъхави билки и посрещнахме първите лъчи на слънцето с песни. В центъра на селото направихме голям венец от билки, където всеки минаваше през него за здраве;
8. Зажънване – пресъздаване на обичая и обяд дарен от Васил Иванов - 07.2022 г.;
9. Събор на селото – заря и музика на центъра на селото – 27.08.2022 г.;
10. Празник на плодородието – 6.11.2022 г.;
11. Коледно тържество и празничен обяд - 17.12.2022 г.

През 2022 г., творческите колективи на Народно читалище „Просвета - 1931“ с. Черкаски участваха в:

1. Празник - Згориградска олелия със зимни мезета и греяна ракия – 03.04.2022 г.;
2. Тържествен концерт по случай 90 годишен юбилей на НЧ „Възраждане-1932“ гр. Бойчиновци;
3. Гушански събор по Спасовден - конкурсен характер – 18.06.2022 г., на който спечелихме 2-ро място при певческите групи;
4. Северняшка сватба - част от Национален фолклорен събор „Леденика“, проведен в периода 25-26.06.2022 г.;
5. Зелени дел Заножене – 02.07.2022 г.;
6. Тържествен концерт в с. Долно Озирово – 23.07.2022 г.;
7. Земляческа среща в с. Слатина- 30.07.2022 г.;
8. Фолклорен събор в село Черкаски - 20.08.2022 г., през деня;

9. Честване на 100 години Народно читалище в с. Горно Озирово – 20.08.2022 г. – вечерта;
10. Конкурс „Приморска перла“, проведен в периода 01-04.09.2022 г. в гр. Приморско. Участваха 18 човека – певческата група и членове на читалището помагали през годината в ремонта и почистване на читалището. Нощувките, храната и транспорта бяха платени от читалището.
11. Гр. Вършец - 01.10.2022 г.
12. С. Спанчевци 29.09.2022г.

Освен описаните по-горе дейности и участия, през 2022 г.:

- ✓ Беше организирана екскурзия до Етно село - Срна, Сърбия, на 8 и 9 октомври с участието на 45 човека;
- ✓ Беше изготвен Стенен календар за всеки член на читалището за 2023 г.;
- ✓ Беше организирано и извършено основно почистване на сградата на читалището и около нея – 24-27.03.2022 г.;
- ✓ Започна подновяване на дейността на библиотеката – почистване, подреждане и опис на книгите - м. 05.2022 г.;
- ✓ Беше извършен ремонт на стаята на самодееца - сменена е дограма и врати от община Вършец. Довършителните работи безвъзмездно от членове на читалището, а материалите закупени от читалището.
- ✓ Бяха извършени ремонтни дейности – шпакловка в стаята на самодееца, обръщане на сменените прозорци и врати, нанасяне на латекс, дренаж на сградата от северната страна и вкарване на улуците в дренажната тръба. Отводняване на мазето, подмяна на водопровода и прокарване на нов водопровод в малкия салон на читалището – 05 до 11.2022г.
- ✓ За библиотеката бяха дарени
  - ✓ 110 книги;
  - ✓ дървено бюро и шкаф за библиотеката;
  - ✓ подмяна на цялото окабеляване в библиотеката и ново лед осветление и контакти.
- За стаята на самодееца бяха дарени

- ✓ Ново подово покритие – висок клас ламинат;
- ✓ нови вградени гардероби и шкафове, хладилник и друга посуда;
- ✓ подмяна на цялостното окабеляване на стаята, нови енергоспестяващи осветителни тела, нови контакт.

4. Материална база

През 2022 г. започна поетапен ремонт на отделни части от сградата на Народно читалище „Просвета – 1931“, която е публична общинска собственост. Започна смяна на врати и прозорци, но е необходимо да се продължи, включително с тоалетна в сградата и поне две или три мивки в сградата.

Март 2023 год.

Председател:

/Теодора Александрова